

uttrycka den öfvertygelse, att det verkligen vore väl om smör och talg vid produkternas bestämmande skulle uteslutas. Det är möjligt att en ny komité kunde komma till denna öfvertygelse och derföre grunda sitt tillgörande på en sådan åsigt, likväl med iakttagande naturligtvis af att kapptalet af spanmålen skulle komma att ökas så att icke penningebeloppet, som inberäknas i rubelskatten, blir alltför stort, emedan om penningebeloppet skulle utgöra en större del, det skulle hindra räntan att stiga i samma förhållande, som om räntan skulle utgöras endast af spanmål. För jemnande bör likväl något penningebelopp läggas till, men det bör icke vara stort.

10

Herr Snellman: Jag skulle anse ridderskapets och adelns beslut, att ingen komité skulle nedsättas, icke innebära det att ständerna måtte få emottaga ett nytt förslag i ämnet och att konsekvensen deraf vore den, att ständerna anhålla att förslag måtte föreläggas nästa landtdag utan någon särskild komités nedsättande, som i sjelfva verket kan ske.

78 YTTRANDEN VID LANTDAGEN 20.V 1867

Protokoll fördrd hos högl. ridderskapet och adeln

20

Herr Snellman: Jag har icke fått någon upplysning huruvida presteståndet antagit första alternativet med eller utan ändring. I händelse presteståndets beslut icke innefattar några ändringar i första alternativet, så är det i min tanke icke till sakens fördel att ridderskapet och adeln skulle förena sig i betänkandet, sådant det för närvarande är. Utom åtskilliga mindre omständigheter, som äro att anmärkas, hyser jag den öfvertygelsen, att den i betänkandet föreslagna skatten af en mark är alltför hög för att man genom dess antagande skulle kunna hoppas att i någon mon kunna stäffa lönbränning och smuggling af bränvin. Om vi stadga en så hög skatt, kan man icke hoppas att bränvin i tillräcklig mängd för landets behof kommer att i laglig ordning tillverkas, än mindre att det kan säljas för så billigt pris, att icke lönbränningen isynnerhet alltid kommer att hafva ett tillräckligt premium. Jag skulle derföre föreslå att någon jemkning måtte vidtagas; kanske också presteståndet möjligen skulle låta förmå sig att ingå på en sådan jemkning. Skulle skatten till en början nedsättas, om icke 60 penni, så åtminstone till 75 eller 80 penni, och ständerna ville till styrelsen öfverlemna att efterhand, sedan man fått lönbränningen att i någon mon aftaga, och sedan verksam kontroll i afseende å utminuter- ring kunde åstadkommas, efter bepröfvande höja skatten ända till en mark, så skulle också de, som anse det önskligt att den för framtiden bestående skatten skulle blifva en mark, hafva utsigt till att se sin önskan gå i fullbordan. Detta utgör i min tanke det hufvudsakligaste som vid första alternativet kan önskas. I öfrigt förekomma också några mindre anmärkningar, hvilka jag vill framställa, i händelse icke ridderskapet och adeln besluter sig till att antaga detta alternativ alldeles oförändradt.

30

40

Herr Snellman: Jag föreslår att ridderskapet och adeln skulle såsom en förmedlande utväg besluta sig för antagandet af en marks skatt, på det det första alternativet, som numera redan är af två stånd antaget, icke måtte blifva förkastadt och lagstiftningen förblifva oförändrad, men åtminstone uttrycka den önskan, att skatten till en början skulle nedsättas till 75 penni och ifall det går an, hvilket jag för min del icke anser något hinder möta, inbjuda såväl preste- som borgareståndet att

50

om en sådan nedsättning förena sig. I sådant fall öfverlemnas det åt styrelsen att efterhand, som den lagliga tillverkningen tilltager och således lagligen tillverkadt bränvin finnes att tillgå och på andra sidan effektiv kontroll på utminuteringen kan komma till stånd, så att man är öfvertygad derom, att endast lagligen tillverkadt bränvin försäljes, höja skatten till det beslutade maximibeloppet af skatten – en mark.

Herr Snellman: Jag får reservera mig deremot, ty att tillåta brännerier med 4 500 kannors tillverkning är att återgå till husbehofsbränningens tider.

10 *Herr Snellman:* § 6 innehåller särskilda bestämmingar angående bränneriers inrättande. Jag skulle tro att jag redan i fråga om andra alternativet, då det hos ståndet diskuterades, hade äran upplysa derom att dessa bestämmingar äro omöjliga att efterlefas och att derföre styrelsen har varit nödsakad att frångå dem i flere fall. Jag menar att samma svårigheter fortfarande skola göra sig gällande, men det vore bättre, om styrelsen icke skulle sättas i nödvändighet att göra medgifter, hvilka strida mot ständernas beslut. Så är det t. ex. i början sagdt att i sprithållarorummet får blott ett käril vara, i hvilket blott ett rör får
20 ledas från imkylaren och i samma käril skall inledas sprit af alla grader och lanken; det är något, som ingen bränvinsbrännare går in på, hvarföre man har fått lof att tillåta en afledning af lanken till ett särskildt käril; det är allt stridande mot ständernas beslut, men det är något, som omöjligan kan bränvinsbrännare förvägras, utan måste honom medgifvas, så påkostande det än har varit för styrelsen. Det vore derföre önskligt att denna § skulle utstrykas.

Herr Snellman anhöll dock att äfven mot §62 göra en anmärkning och yttrade: I 62§ finnes ett litet redaktionsfel, som vore gagneligt att ändra; paragrafen borde lyda: »När i landet lagligen tillverkadt bränvin» o. s. v., så att man har rättighet att fordra ursprungsbevis af
30 exportören, förr än han får en mark för lurendrejdadt och lönbrändt bränvin.

Herr Snellman: Jag får förorda det andra alternativet, nemligen att det skulle ankomma på styrelsen att efter sig företeende omständigheter göra inskränkningar. Det är icke någon oartighet emot kronobetjeningen att icke öfverlemna åt densamma en makt uti ifrågavarande hänseende, men en sådan rättighet borde öfverhufvud icke öfverlemnas åt någon. De yttersta länkarne i administrationen kunna icke derpå
40 göra något exklusivt anspråk framför andra. Detta var åtminstone förhållandet i början af 1866; det fanns stora upplag af bränvin hos en mängd possessionater i landet, tillverkadt före den nya författningens trädande i kraft och verkan, hvilket bränvin delvis anmäldes och skulle hafva kommit att undergå beskattning, om man icke sedan hade sagt att det tillkommit genom husbehofsbränning och det försvann på det viset 100:tals och 1 000:tals kannor och detta allt med kronobetjeningens tillstånd.

Herr Snellman: Här förekommer i §68 en bestämmning, som redan också är intagen i §5, ett förbud för tillverkning i bränneri med flere än en redskap. Denna bestämmning kan kanske i sig sjelf vara ganska riktig, likväl hafva flere fall förekommit att två pannor åtminstone finnas i ett
50 bränneri. Jag vågar icke säga, om det skulle vara en fördel, men sådana brännerier finnas emellertid inrättade, och äfven i sådana fall har styrelsen sett sig föränlåten till en eftergift. Något särskildt skäl till ett sådant stadgande finnes icke, ty det kan vara fullt likgiltigt, om bränningen verkställes i flere eller en panna, då alla sluta i samma sprithållare. Jag skulle föreslå att förbudet mot tillverkning med flere

än en redskap skulle utgå ur hvardera paragrafen.

Herr Snellman: Skulle det i §5 heta: »för bränvinstillverkningen får i hvarje bränneri begagnas redskap af den storlek etc., som tillverkare för godt finner» i st. f. »... endast en redskap,» så vore saken dermed afhjelpat, att man från nu ifrågavarande §68 skulle uttaga orden, »eller med flere än en redskap.»

Herr Snellman: Hvad förbudet för en embets- och tjensteman angår att tillverka bränvin, ber jag få fästa uppmärksamheten på att detta tillägg är bibehållet af utskottet enligt förra alternativet. Hvad angår rättigheten för kommun på landet att vägra fabrikers anläggning, så förenar jag mig med de herrar, som förordat det, så mycket mer som ridderskapet och adeln för sin del har antagit ett vida mindre tillverkningsbelopp än förra gången, då frågan hos ridderskapet och adeln diskuterades, nemligen medgifvit ett tillverkningsbelopp af 4 500 kanor.

10

79 YTTRANDE VID LANTDAGEN 21.V 1867

Protokoll fördt hos högl. ridderskapet och adeln

20

Herr Snellman: Jag anser mig förhindrad att väcka något förslag i detta ämne och tror mig endast kunna uttala att, huru än det ifrågavarande förslaget må betraktas på grund af hittills gällande strängt juridiska principer, det å en annan sida vore skäl att betrakta förslaget såsom en mycket drakonisk lagstiftning. Jag förenar mig med den föregående talaren deri, att det är tvifvel underkastadt huruvida det ens är med rätt öfverensstämmande, åtminstone är det mycket säkert, att det ej är med billighet öfverensstämmande, att ingen möjlighet för en i konkurs satt person finnes att blifva befriad från sina borgenärs kraf. Jag skulle också tro att en lag, som i allmänhet så strängt upprätthåller en fordringsegares rätt, motarbetar i vissa delar det åsyftade ändamålet. Vål har man på Europas kontinent ungefär sådana lagar som denna, i hvilken cessionsförmon ej är medgifven; men i England t. ex. der sådant berott på prejudikat och domstols afgörande, är förhållandet för närvarande det, att redan vid senaste session i parlamentet och ytterligare vid denna fråga väckts om radikal ändring af dessa bestämmingar derhän, att genom lag skulle bestämmas när cessionsförmån kan vinnas eller ej, sålunda att en viss % af skuldebelpet skulle utgöra det minimum, hvarvid endast sådan förmon kunde komma i fråga. Man har kommit så långt, att man ansett det 6 shilling på pundet, d. v. s. 3/10 eller 30 % af skuldebelpet vore det minimum, med hvars utgörande cessionsförmon kunde beviljas och affären uppgöras såsom ett gifvet ackord. I Sverige, der man nyligen har reformerat konkurslagen, var all möjlighet till befrielse från borgenärs kraf utesluten, men man fann sig ett par år derefter nödsakad att medgifva det s. k. tvångsackordet, enligt hvilket en enda borgenärs motsägelse ej skulle kunna hindra ackord. Jag skulle anse en sådan konkurslagstiftning ej utan stöd i rättsgrunder, emedan, hvad affärsman angår, deras skulder oftast uppstått genom gemensamma spekulationer. Den, som t. ex. anförtror varor åt en handelsman, han hoppas på framgång i hans affärer och anförtror honom sina varor, för att få dem sålda. Man vet huru utlåningen i vårt land tjudrar krediten och verkar på vår handel, manufakturhandeln o. s. v. När det nu ej kan nekas att omständigheter kunna inträffa, hvilka äro helt och hållet oberoende af en affärsmans

30

40

50